

KOMUNIKAT DOTYCZĄCY CCD

(osypania i ginięcia pszczół w pasiekach)

W związku z masowymi upadkami rodzin pszczelich jakie pojawiły się w krajowych pasiekach od roku 2007, Oddział Pszczelnictwa ISK oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny- Państwowy Instytut Badawczy w Puławach podjął prace mające na celu pomoc środowisku pszczelarskiemu w wyjaśnieniu przyczyn tego zjawiska i podjęcie działań zapobiegawczych.

W 2009 roku został opracowany projekt badawczy, na realizację którego uzyskano środki finansowe z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Projekt badawczy pt. „Określenie roli czynników środowiskowych, genetycznych i chorobotwórczych w występowaniu masowej śmiertelności rodzin pszczelich” będzie realizowany w latach 2009-2012. W ciągu tego okresu (3 lata) wszyscy pszczelarze, którzy w swoich pasiekach odnotują zwiększone straty rodzin pszczelich (powyżej 10%), będą mogli uzyskać pomoc w diagnozowaniu przyczyn zwiększonej śmiertelności rodzin pszczelich. W związku z tym pszczelarze mogą wysłać materiał z osypanych rodzin pszczelich celem wykonania wielokierunkowych badań laboratoryjnych i identyfikacji czynników mogących mieć wpływ na ginięcie rodzin.

Badania laboratoryjne obejmować będą :

- ocenę pozostałości środków ochrony roślin w zapasach pokarmu węglowodanowego i pierdze zgromadzonej w plastrach pochodzących z rodzin które zginęły
- ocenę stanu zdrowotnego rodzin pszczelich - badanie w kierunku stwierdzenia patogenów chorobotwórczych dla pszczół (*Varroa destructor*, *Nosema apis*, *Nosema ceranae*, wirusy)
- ocenę pozostałości akarycydów stosowanych do zwalczania pasożyta *Varroa destructor* w plastrach pochodzących z tych rodzin
- ocenę zanieczyszczenia wosku pochodzącego z plastrów węglowodorami obcego pochodzenia (ocena jakości stosowanej węzy)

Wszystkie badania wykonane będą bezpłatnie.

Wyniki badań dotyczące oceny stanu zdrowotnego rodzin pszczelich poza wykorzystaniem ich do celów naukowych będą przekazane właścicielom pasiek, zaraz po zakończeniu badań.

Wyniki badań dotyczące oceny pozostałości środków ochrony roślin w zapasach pokarmu i pierdze, oceny pozostałości akarycydów, oceny zanieczyszczenia wosku pochodzącego z plastrów węglowodorami obcego pochodzenia zostaną do Państwa przesłane tylko w przypadku uzyskania wyników dodatnich.

Zasady pobierania materiału do badań laboratoryjnych.

! Jeśli w pasiece zginęło **mniej** niż 10 rodzin pszczelich próbki należy pobrać ze wszystkich osypanych rodzin.

! Jeśli w pasiece zginęło **więcej** niż 10 rodzin próbki należy pobrać z 10 losowo wybranych uli (spośród osypanych).

Do badań przyjmowane będą próbki pochodzące maksymalnie z 10 rodzin.

Z każdej rodziny należy pobrać w miarę możliwości wszystkie wymienione poniżej 5 rodzajów próbek.

Próbki z każdej rodziny (z wyjątkiem próbek zapasu i pierzgi) muszą być pobrane i zapakowane w oddzielne opakowania i oznakowane numerem ula (lub kolejno numerami 1,2,3.....10).

Rodzaj materiału do badań (rodzaj próbek, które należy pobrać)

I. martwe pszczoły (osyp)

Jeśli osyp jest bardzo duży to z każdej rodziny należy pobrać osyp o objętości około 2 szklanek.

Przy mniejszych osypach (niż 2 szklanki) należy pobrać do badania cały osyp.

W celu ujednoczenia pobieranych próbek osypu (z rodzin gdzie jest go dużo i nie zostanie w całości wysłany do badania), należy najpierw cały osyp dokładnie wymieść z dennicy do jakiegoś większego naczynia (wiadra, miski), dokładnie wymieszać i następnie pobrać dopiero potrzebną ilość (2 szklanki) . Osyp pobrać do **papierowego lub tekturowego opakowania.**

II. zapasy pokarmu (próbka zbiorcza)

! Do pobrania i wysłania próbki konieczne jest nabycie (np. w aptece) wykonanego z tworzywa sztucznego zakręcanego niesterylne go pojemnika na mocz.

Sposoby przygotowania próbki zapasu:

1. Ze wszystkich rodzin z których będą przesyłane próbki pszczół do badań wyciąć fragmenty plastra mniej więcej 10 x 10 cm zawierające tylko pokarm.
2. Umieścić wszystkie wycięte fragmenty plastra w odpowiedniej wielkości wytrzymałym worku foliowym.
3. Zgniać dokładnie plastry przez worek tak, aby wydobyć zapasy
4. Powiesić ww. worek w temperaturze pokojowej rogami do dołu (dojdzie do rozwarstwienia - zapas znajdzie się na dole u góry pozostaną fragmenty plastra.
5. Odciąć róg worka pozwalając aby zapas spłynął do pojemnika - **1/2 pojemnika to ilość wystarczająca do analiz.**
6. ! **szczelnie zakręcić pojemnik**

lub

1. Nagnieść plaster, w miejscu gdzie występują komórki z zapasem
2. Do pojemnika na mocz pobrać po 1 łyżce stołowej zapasu z każdego plastra (przy mniejszej niż 10 liczbie próbek pobrać odpowiednio więcej zapasu z każdej rodziny, tak żeby zapas wypełnił **1/2 pojemnika**)
3. ! **szczelnie zakręcić pojemnik**

III. próbki czerwii

Z rodzin, w których jest czerw należy wyciąć wycinek plastra z czerwiami o powierzchni około 5cm x 5cm.

nieś do koł prami obrotu

IV. próbki pierzgi (próbka zbiorcza)

! Do pobrania i wysłania próbki konieczne jest nabycie (np. w aptece) wykonanego z tworzywa sztucznego zakręcanego niesterylnego pojemnika na moc.

Ze wszystkich rodzin z których będą przesyłane próbki pszczoł do badań z plastrów wydobyć pierzgę (mniej więcej taką samą ilość ze wszystkich rodzin) i umieścić w ww. pojemniku.

Pierzga powinna zostać pobrana w ilości ok. 1/4 pojemnika (co najmniej 1 cm)

V. puste plastry

Z każdej rodziny rodzin należy pobrać wycinek pustego plastra (nie zawierającego pierzgi ani zapasów) o powierzchni około 10cm × 10cm.

Do przesyłki z próbkami należy dołączyć uzupełniony czytelnie formularz.

Dla bezpieczeństwa formularz należy umieścić w zamkniętym woreczku foliowym

Wszystkie rodzaje prób proszę wysłać na adres:

Pracownia Chorób Owadów Użytkowych
Zakład Parazytologii i Chorób Inwazyjnych
PIWet-PIB

Al. Partyzantów 57
24-100 Puławy

TEL. 81-889-30-12